

Handläggare
Madelen Lyckedal
Telefon: 0850808516

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
20 april 2022

Om tystnadskultur och otillåten påverkan

Skrivelse från Sverigedemokraterna (SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Skrivelsen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har till stadsdelsnämnden inkommit med en skrivelse om tystnadskultur. I skrivelsen önskas information om tystnadskultur och otillåten påverkan på Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

Det har inte kommit till förvaltningens kännedom att det förekommit någon otillåten påverkan kopplad till kriminella strukturer på Kungsholmen. Däremot, likt det som beskrivs i granskningen från revisionskontoret, är bedömningen att otillåten påverkan sker i socialtjänsten. De handlar då främst om brukare eller anhöriga som agerar reaktivt och handlar i affekt när de får ett negativt beslut.

Ett aktivt arbete kring ämnet pågår i förvaltningen. Otillåten påverkan är även en del av handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för biståndshandläggare och socialsekreterare.

Bakgrund

Sverigedemokraterna har till stadsdelsnämnden inkommit med en skrivelse om tystnadskultur. I skrivelsen önskas information om tystnadskultur och otillåten påverkan på Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

Ärendet

Sverigedemokraterna (SD) har till stadsdelsnämnden inkommit med en skrivelse om tystnadskultur. I skrivelsen anförs att en rapport gjord av Göteborgs stad beskriver att det finns en tystnadskultur bland anställda i Göteborgs stad som är kopplad till kriminella strukturer. Med bakgrund av detta önskar Sverigedemokraterna att förvaltningen svarar på följande frågor:

Relaterat till den verklighet som rapporten för Göteborgs stad beskriver - hur är situationen för de anställda i stadsdelens förvaltningar?

Finns det exempel på där anställda utsatts för hot eller opassande påverkan i sin tjänsteutövning?

Finns det etablerade rutiner/program för att hantera/motverka eventuella hot och försök till otillbörlig påverkan?

Hur uppfattar förvaltningen att nämnden agerar i frågor om uppdagad kriminalitet hänfört till ovanstående beskriven problematik, i stadsdelen?

Har förvaltningen några specifika önskemål som nämnden bör och kan agera på?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen. Ärendet är behandlat i rådet för funktionshinderfrågor den 24 april 2022, pensionärsrådet den 24 april 2022 samt i förvaltningsgruppen den 21 april 2022. Eventuella synpunkter framkommer i protokollen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att ämnet tystnadskultur och otillåten påverkan är mycket viktigt och det pågår ett aktivt arbete i hela Stockholms stad kring ämnet. Staden har under flera år arbetat med frågor som rör trygghet och säkerhet i syfte att förbättra miljön för såväl medborgare som anställda.

Under 2021 gjorde revisionkontoret granskning av otillåten påverkan inom socialtjänsten i Stockholms stad. Granskningen gjordes i Kommunstyrelsen samt Skärholmens och Södermalms stadsdelsnämnder.

Granskningen visade att det finns en risk för att bli utsatt för otillåten påverkan och att det förekommer frekvent att stadens personal drabbas av otillåten påverkan i myndighetsutövningen i socialtjänsten. I granskningen framkommer att det inte handlar om påverkan kopplade till kriminella strukturer i första hand. I granskningen beskrivs att påverkaren, vilket främst är brukaren själv eller dess anhörig, agerar reaktivt och handlar i affekt när den får ett negativt beslut. Trakasserier är den vanligaste formen av otillåten påverkan, exempelvis självmordshot, obehagliga telefonsamtal, skuldbeläggning och obehagliga anspelningar, eller uthängning i sociala medier.

Granskningen visar att medarbetare som utsatts för någon form av hot, våld eller trakasserier upplever att de får det stöd de behöver av sin chef och kollegor. Däremot rapporteras inte samtliga incidenter i stadens incidentrapporteringssystem, vilket försvårar arbetet med uppföljning på en stadsövergripande nivå. Den sammantagna

bedömningen visar att stadens arbete är under utveckling och att det finns ett pågående arbete för att förebygga, hantera och följa upp otillåten påverkan av myndighetsutövning.

I skrivelsen hänvisas till en rapport från Göteborgs stad där det beskrivs att det finns en tystnadskultur kopplad till kriminella strukturer som hämmar personalens arbete och som har en negativ påverkan på arbetsmiljön. Förvaltningens uppfattning är att problemet inte är av samma dignitet på Kungsholmen. Det har inte kommit till förvaltningens kännedom att det förekommit någon otillåten påverkan kopplad till kriminella strukturer. Däremot, likt det som beskrivs i granskningen från revisionskontoret, är bedömningen att otillåten påverkan sker i socialtjänsten. De handlar då främst om brukare eller anhöriga som agerar reaktivt och handlar i affekt när de får ett negativt beslut.

Under 2021 och 2022 har förvaltningen deltagit föreläsningar och workshop om ämnet otillåten påverkan. Ämnet är aktuellt utifrån Stockholms stads handlingsplan för att förbättra arbetsituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare. Från och med 2022 är otillåten påverkan en del av det arbetsmiljöårshjul som finns i förvaltningen. Det innebär att ämnet ska uppmärksammas på alla enheter årligen.

Stockholms stad har ett rapporteringssystem för incidenter och avvikelser gällande arbetsmiljön (IA). Där ska alla medarbetare rapportera incidenter och avvikelser. Hot och våld samt otillåten påverkan är något som ska rapporteras i systemet. I dagsläget är det få sådana rapporteringar på Kungsholmen. Detta är ett utvecklingsområde och ett arbete för att uppmärksamma ämnet och öka rapporteringen pågår.

Förvaltningen bedömer att socialsekreterare och biståndshandläggare som i sitt arbete utsätts för försök till påverkan av olika slag har forum för att diskutera detta och ges stöd av chef. Alla enheter har ärendedragningar samt handledning där ämnet tas upp.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Anna Hamlin
Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse om tystnadskultur

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2022-04-11
Anna Hamlin, Avdelningschef	2022-04-11